

Projekt

z dnia 19 lutego 2019 r.

Zatwierdzony przez

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SKWIERZYNIE

z dnia 27 lutego 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2017 - 2018 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994 ze zm.) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2018r., poz 2067) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji w latach 2017 - 2018 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Skwierzyna, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Zygmunt Kadlubiski

Radca prawny
Marcin Ratajczak

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Skwierzynie

z dnia 27 lutego 2019 r.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI W LATACH 2017 - 2018

Rada Miejska w Skwierzynie w dniu 21 grudnia 2016 r. zatwierdziła Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2016-2019 dla Gminy Skwierzyna.

Celem w/w Programu jest ukierunkowanie polityki Gminy Skwierzyna, służącej podejmowaniu planowanych działań dotyczących finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Jest to uzupełniający dokument w stosunku do innych aktów planowania gminnego. Zadania Programu realizowane są w wyniku działań władz samorządowych, w obszarze zagadnień o charakterze organizacyjno-prawnym, promocyjno-edukacyjnym, finansowym, a także renowacyjnym i inwestycyjnym.

Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

PRIORYTET I:

1. *Dbalność o ład przestrzenny i krajobraz kulturowy w Gminie.*

W latach 2016-2018 gmina we współpracy z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przeprowadziła kompleksową ewaluację obiektów w gminnej ewidencji zabytków na podstawie wykazów konserwatorskich, zarówno na terenie miasta, jak i miejscowości wiejskich. Na podstawie analizy stanu zachowania obiektów zdecydowano o wykreśleniu części obiektów, które w opinii Konserwatora Zabytków utraciły walory zabytkowe. Efektem prac było przyjęcie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Skwierzyna zarządzeniem Burmistrza Skwierzyny w dniu 28 grudnia 2017r. W związku z opracowaniem Gminnej Ewidencji Zabytków w dniu 20.11.2018r. Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Delegatura w Gorzowie Wlkp. poinformował o wyłączeniu, z wojewódzkiej ewidencji zabytków lub wykazu obiektów proponowanych do ujęcia w wojewódzkiej ewidencji zabytków, obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Z terenu Dobrojewa wykreślono 26 obiektów, w Gościnnie wyłączono 51 obiektów oraz układ osady olęderskiej ze względu na utratę cech charakterystycznych. Ze względu na brak obiektów w terenie wykreślono stajnię i oborę w Kijewicach oraz założenie folwarczne i układ folwarczny wsi (zaniknięcie cech charakterystycznych). W Krobielewku wyłączono 21 obiektów, w Murzynowie 44, w Nowym Dworze 2 obiekty, w Rakowie 3 obiekty, w Skrzynicy 5 domów i jedną stodołę, w Świniarach 35 obiektów, w Trzebiszewie 4 obiekty i Wiejcach 6 obiektów. Ponadto wykreśleniu z listy poddano układy wsi pofolwarcznych w Jeziercach, Warcinie i Rakowie, a także układy osad olęderskich w Skrzynicy i Nadziejewkach.

Na terenie miasta wyłączono z wojewódzkiej ewidencji zabytków 44 obiekty. Większość z nich w opinii konserwatora zabytków zostały zdewaloryzowane w kontekście cech historycznych a 6 z nich już nie istniało.

Wykonane działania miały na celu uporządkowanie listy obiektów wymagających ochrony konserwatorskiej na terenie Gminy Skwierzyna, przy czym weryfikacja i wyłączenie obiektów, które utraciły walory zabytkowe, służyło zlikwidowaniu ograniczeń dla właścicieli nieruchomości, w podejmowanych inwestycjach. Wpis w Gminnej Ewidencji Zabytków wymusza na właścicielu konsultację prac remontowych z konserwatorem zabytków i komplikuje ścieżkę administracyjną w przypadku potrzeby remontu, przebudowy budynków.

W latach 2017-2018 w dokumentacji planistycznej gminy uwzględnione zostały zadania służące opiece nad zabytkami oraz postulaty ochrony dziedzictwa narodowego.

Szczególnie ważne w tym kontekście są powyższe elementy zawarte w treści miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przyjmowanych przez gminę oraz aktualizacji Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skwierzyna. Dokumenty planistyczne uzgadniane były

z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków, podobnie jak najważniejsze inwestycje związane z obiektami zabytkowymi.

16 marca 2018r. została wydana decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego znak: DOZ.-OAIK.650.1317.2017.ML w sprawie dostosowania zasięgu obszaru zespołu urbanistyczno – krajobrazowego miasta Skwierzyna podlegającego ochronie konserwatorskiej (objętego wpisem do rejestru pod numerem III-11/58). Zmniejszenie obszaru objętego ścisłą ochroną miało ogromne znaczenie dla mieszkańców i właścicieli obiektów, które położone są na terenie zabytku. Lokalizacja budynku, który nie ma wartości zabytkowych, w strefie ochrony konserwatorskiej wymusza na inwestorze podejmowanie działań administracyjnych i uzgodnień w takim samym zakresie jak budynków zabytkowych. Gmina Skwierzyna od wielu lat starała się o uregulowanie i uszczegółowienie faktycznego obszaru zabytkowego układu urbanistycznego. W grudniu 2017r. udało się doprowadzić do ponownego wszczęcia postępowania i ostatecznego ustalenia granic rzeczoności obszaru.

2. Bezpośrednie wsparcie dla rewaloryzacji obiektów zabytkowych

Na podstawie uchwały nr LVI/409/14 Rady Miejskiej w Skwierzynie z dnia 21 sierpnia 2014r. możliwe jest udzielanie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanych do rejestru zabytków.

W okresie sprawozdawczym ze wsparcia, o którym mowa powyżej skorzystały dwa podmioty z terenu Gminy Skwierzyna, którym udzielono łącznego wsparcia w wysokości 105 000,00 zł.

Przedsięwzięcia objęte dotacją wskazano poniżej:

·Wymiana pieca centralnego ogrzewania w Kamienicy przy ul. Rynek 6 na działce ewidencyjnej nr 66/3 obręb 3 Skwierzyna. Kwota dotacji 5 000,00 zł,

·Remont hełmu wieży (w tym sterczyn) oraz wykonanie ratunkowych prac konstrukcyjnych, stabilizujących spękania i wychylenia wymagających tego odcinków muru w budynku kościoła parafialnego p.w. św. Mikołaja w Skwierzynie, zlokalizowanego na działce ewidencyjnej nr 10 obręb 3 Skwierzyna. Kwota dotacji 100 000,00 zł.

Realizowano również akcję informowania właścicieli na temat możliwości pozyskiwania środków finansowych na inwestycje związane z obiektami zabytkowymi, przede wszystkim poprzez udostępnienie tych informacji na stronach internetowych gminy, a także publikacje treści uchwał związanych z dofinansowaniem z budżetu gminy.

W związku z obecnością zabytkowych cmentarzy na swoim terenie, gmina realizowała bieżące prace pielęgnacyjne – przy kirkucie zlokalizowanym przy ul. Międzyrzeckiej w Skwierzynie.

Przeprowadzono również inwestycje związane z zabytkowym układem urbanistycznym miasta Skwierzyny, dotyczące infrastruktury drogowej, technicznej, rewitalizacji starówki miejskiej oraz inne działania związane z dziedzictwem kulturowym gminy. Na terenie zabytku oraz w jego otoczeniu (objętym ochroną zgodnie z decyzją KOK.III-11/58-86-2176/75) w okresie sprawozdawczym wykonano następujące inwestycje:

2016:

·Przebudowa nawierzchni ulicy Rynek na działce nr 50 w obrębie 2 miasta Skwierzyna, działce nr 22 w obrębie 3 miasta Skwierzyna wraz z przebudową i rozbudową ulicy Niepodległości - 3.293.702,97 zł

2017

·Budowa ciągu pieszo - rowerowego na ul. Chrobrego w Skwierzynie (I etap) - 345.000,00 zł

·Budowa zjazdu na ul. Chrobrego w Skwierzynie - 26.824,33 zł

·Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Skwierzyna - 800.320,94 zł

·Nowy przystanek autobusowy przy ul. Łokietka w Skwierzynie

·Mural przy ul. Niepodległości w Skwierzynie - 17.254,00 zł

·Siłownia plenerowa w Parku Jagiełły w Skwierzynie - 37.496,80 zł

2018

- Przebudowa ciągów pieszych w Parku Konstytucji 3. Maja w Skwierzynie - 49.972,61 zł
- Budowa Pomnika Pamięci w Parku Konstytucji 3. Maja w Skwierzynie - 80.000,00 zł
- Mural przy ul. Rynek w Skwierzynie - 18.360,00 zł
- Utworzenie "Parku Ryb Pojezierza Dobiegniewskiego w Skwierzynie (Stanica nad Wartą) - 714.539,75 zł
- Remont chodnika przy ul. Międzyrzeckiej w Skwierzynie - 31.273,27 zł

PRIORYTET II:

1. Edukacja społeczeństwa w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego oraz pielęgnowanie tradycji regionalnych

W latach 2017 - 2018 odbyły się Przeglądy Dorobku i Twórczości Ludowej, dzięki którym mieszkańcy mogli zapoznać się z Folklorem oraz Tradycjami Ludowymi z różnych rejonów Polski. Spotkania odbywały się w ramach Dni Skwierzyny.

Co roku od 2013r. organizowane jest także Święto Rzemiosła, gdzie promowane są idee rzemieślnicze, prezentowane zawody i ich wyroby. Jest to doskonała okazja do zapoznania się z lokalnymi przedsiębiorcami pracującymi w tradycyjnych zawodach oraz zapoznania się z tradycjami cechowymi. W ostatnich latach udało się wypracować formułę tego święta, prezentującą różne ciekawe i niejednokrotnie nieznane lub zanikające zawody, takie jak koronkarstwo, mydlarstwo pisanie ikon itp. W prezentacje te aktywnie włączyły się również przedszkola i szkoły z naszego terenu. Inicjatywa ta w bardzo dobry sposób przyczynia się do propagowania rzemiosła w gminie.

Corocznie odbywają się także wydarzenia kulturalne związane z obchodami ważnych wydarzeń historycznych, co pozwala na podnoszenie świadomości historycznej mieszkańców i podtrzymywanie więzi państwowych. Do wydarzeń, o których mowa powyżej należy zaliczyć:

- Bieg Katyński,
- Obchody Rocznicy Zbrodni Katyńskiej
- Wystawa poświęcona 74 rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim
- Wykład i seans filmowy poświęcony Powstaniu w Getcie Warszawskim
- Rajd Katyński
- Warsztaty z Rękodzielnictwa
- Konkurs Poetycki „Mój Patriotyzm”
- Koncert Patriotyczny „Mieszkańcy Gminy Skwierzyna dla Niepodległej”
- Tropem Wilczym – Bieg Żołnierzy Wyklętych
- Koncert na rzecz budowy Pomnika Pamięci w Parku Konstytucji 3. Maja w Skwierzynie
- Konkurs wiedzy o Barwach Narodowych „Nasza Biało – Czerwona”
- Konkursy fotograficzny „Miejsca Pamięci Narodowej w Skwierzynie” oraz literacki (o tematyce patriotycznej) dla szkoły podstawowej i gimnazjum
- Wystawa „Aleja Wydarzeń Historycznych”
- Konkurs Plastyczny dla uczniów ZST – „Tobie Polsko Służę”
- Projekt Edukacyjny „Ta, co nie zginęła” – kończący się wydaniem publikacji okazjonalnej
- Przeгляд Piosenki Patriotycznej
- Konkurs Plastyczny dla klas I – IV – „Moja Ojczyzna”
- Organizacja tygodnia patriotycznego w Zespole Edukacyjnym
- Konkurs wiedzy dla klas V – VIII – „Droga do niepodległości”
- Dzień Patrioty – wieczór poezji patriotycznej,
- Uroczystość z okazji 100 Rocznicy Wybuchy Powstania Wielkopolskiego

PODSUMOWANIE:

Dzięki przeznaczeniu środków finansowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz roboty budowlane dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków gmina bezpośrednio wpływa na poprawę stanu technicznego obiektów szczególnie cennych pod względem architektonicznym. Takie działania są szczególnie pożądane w przypadku obiektów, których utrzymanie wymaga ogromnego wkładu finansowego, przekraczającego możliwości poszczególnych władających danymi zabytkami.

Działania w zakresie inwestycji na obszarze zespołu urbanistyczno – krajobrazowego miasta Skwierzyna wpływają na poprawę wizerunku centrum miasta. Bardzo pozytywny odbiór mieszkańców oraz pod względem wizualnym wywołały murale, które powstały szczytach bloków przy ul. Niepodległości i Rynek.

Należy zwrócić uwagę, że gmina w ramach ograniczonych możliwości prawnych wpływania na sposób kształtowania zabudowy w centrum Skwierzyny stara się pomagać i propagować idee rewitalizacji historycznej tkanki miejskiej. Zarówno działania edukacyjne jak i czynione inwestycje poprawiają świadomość mieszkańców dotyczącą historii miasta oraz jego historycznego kształtu.

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 87 ust. 1 Burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami. Zgodnie z art. 87 ust. 5 z realizacji programu Burmistrz sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się radzie gminy. Wypełniając ustawowy obowiązek przygotowano sprawozdanie z realizacji zadań określonych w przedmiotowym programie.

BURMISTRZ
Lesław Hotownia